

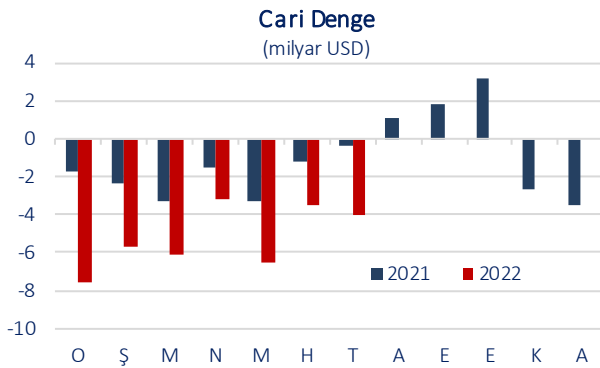

Dış ticaret açığı Temmuz'da yıllık bazda %147 genişledi.

TÜİK verilerine göre Temmuz ayında ihracat yıllık bazda %13,4 artarak 18,6 milyar USD, ithalat %41,4 yükselerek 29,2 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde enerji ve emtia fiyatlarındaki yüksek seyir paralelinde dış ticaret açığı yıllık bazda %147 genişlerken, yılın ilk yedi ayında da geçen yılın aynı dönemine kıyasla %143,7 artarak 62,2 milyar USD'ye ulaştı. Ocak-Temmuz 2021'de %82,6 düzeyinde bulunan ihracatın ithalatı karşılama oranı, 2022 yılının aynı döneminde %69,9'a geriledi.

Temmuz ayında cari açık 4 milyar USD oldu.

Temmuz ayında cari açık geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla 3,7 milyar USD genişleyerek 4 milyar USD oldu. Reuters anketine göre bu dönemde cari açığın 3,6 milyar USD olacağı tahmin ediliyordu. Net parasal olmayan altın ve enerji ithalatı cari açığın genişlemesinde belirleyici olmayı sürdürdü. Ödemeler dengesi verilerine göre Temmuz ayında 9,3 milyar USD tutarında dış ticaret açığı verilirken, bunun 6,1 milyar USD'si net enerji ithalatından, 1,7 milyar USD'si de net parasal olmayan altın ithalatından kaynaklandı. Diğer taraftan, önceki aylara paralel biçimde taşımacılık ve turizm gelirlerindeki olumlu seyir cari işlemler açığındaki artışı belirgin biçimde sınırlandırdı. Temmuz ayında söz konusu iki kalemden net 6,3 milyar USD gelir kaydedildi.

12 aylık kümülatif cari açık Temmuz ayında 36,6 milyar USD ile son 1,5 yılın en yükseğine ulaştı. Net enerji ve altın ithalatı hariç tutulduğunda ise 12 aylık kümülatif cari fazla Temmuz ayında 40 milyar USD düzeyini aştı.

Doğrudan yatırımlarda zayıf seyir...

Temmuz ayında doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net sermaye girişi oldukça zayıf bir performans sergiledi. Bu dönemde, doğrudan yatırımlar yıllık bazda %79,4 düşüşle 252 milyon USD seviyesine geriledi. Yurt dışı yerleşiklerin net sermaye yatırımları 387 milyon USD düzeyinde gerçekleşirken, net gayrimenkul yatırımları 306 milyon USD ile son 14 ayın en düşük düzeyine indi. Ocak-Temmuz döneminde net doğrudan yatırımlar yıllık bazda %17,6 daralarak 3,2 milyar USD oldu. Yılın ilk 7 ayı itibarıyla gıda sektörüne yönelik yatırımların yıllık bazda %339 artması dikkat çekti.

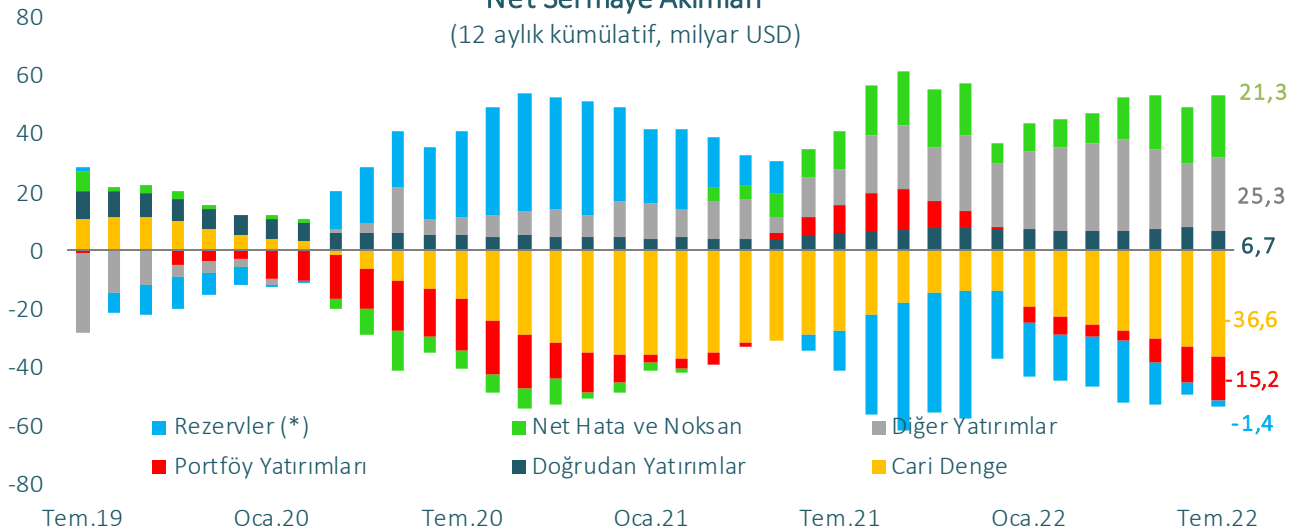
Diğer yatırımlarda 3,4 milyar USD net sermaye girişi...

Temmuz'da portföy yatırımlarından 631 milyon USD net sermaye çıkışı oldu. Bu dönemde, yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi ve DİBS piyasalarından sırasıyla 222 milyon USD ve 173 milyon USD net satış yaptığı görüldü. Ocak-Temmuz dönemi itibarıyla portföy yatırımları kaleminden 12,1 milyar USD sermaye çıkışı kaydedildi.

Diğer yatırımlardan kaynaklanan net sermaye girişleri Temmuz ayında yıllık bazda yaklaşık 7 katına yükselerek 3,4 milyar USD seviyesine ulaştı. Bu dönemde, yurt içi bankaların yurt dışındaki muhabirlerinde tuttukları efektif ve mevduat 983 milyon USD artarken, yurt dışı bankaların yurt içindeki muhabirlerinde tuttukları efektif ve mevduatlar toplamda 698 milyon USD yükseliş kaydetti. Ayrıca bu dönemde yurt dışı yerleşik kişilerin yurt içi bankalarda tuttuğu efektif ve mevduatların 1 milyar USD tutarında artış kaydetmesi de öne çıktı. Temmuz ayında, Bankalar yurt dışından kullandıkları kredilerde toplamda 801 milyon USD net geri ödeme gerçekleştirirken, diğer sektörler 3,5 milyar USD net kullanım gerçekleştirdi. Böylece, Temmuz'da 12 aylık kümülatif uzun

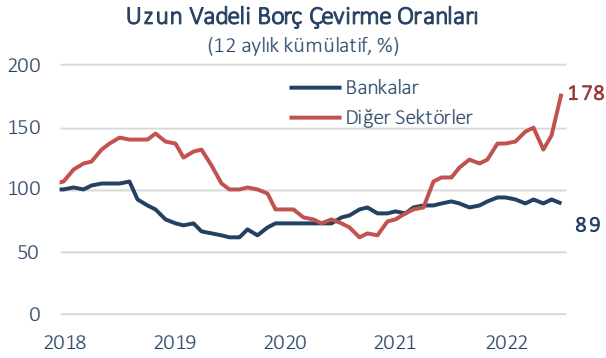
Net Sermaye Akımları

(12 aylık kümülatif, milyar USD)

(*): Negatif değerler rezervlerde artışa işaret etmektedir.

vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe %89, diğer sektörlerde %178 oldu.

Rezerv varlıklar Temmuz'da 4,4 milyar USD artış kaydetti.

Temmuz ayında Rezerv varlıklar 4,4 milyar USD yükseldi. Böylece, yılbaşından bu yana rezerv varlıklardaki azalış 7,9 milyar USD seviyesine geriledi. Net hata ve noksan kaleminde Temmuz ayında 5,5 milyar USD tutarında sermaye girişi kaydedilirken, yılın ilk 7 ayında kaydedilen sermaye girişi 24,3 milyar USD düzeyine ulaştı.

Beklentiler...

Küresel ekonomik aktivitedeki ivme kaybı yukarı yönlü baskıları bir miktar sınırlandırıyor olsa da, enerji fiyatları arza ilişkin giderek artan endişelerin etkisiyle yüksek seyrini sürdürüyor. Bu çerçevede, Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan öncü verilere göre, dış ticaret açığındaki hızlı genişleme Ağustos ayında da devam etti. Bu dönemde ihracat hacmindeki yıllık bazda %13,2 oranındaki artış karşılık, ithalat hacmi %40,8 yükseliş kaydetti. Böylece Ağustos'ta yıllık bazda %161,8 oranında genişleyerek 11,3 milyar USD düzeyinde gerçekleşen dış ticaret açığı, Ocak-Ağustos döneminde de geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %146,4 artışla 73,5 milyar USD'ye ulaştı.

Önümüzdeki dönemde enerji fiyatlarının yanı sıra ana ihracat pazarımız olan AB ülkelerinde iktisadi faaliyetin ve EUR/USD paritesinin seyri de cari denge görünümü açısından yakından takip edilecek. Ayrıca, jeopolitik gelişmelere rağmen turizm gelirlerinde beklentilerden daha olumlu kaydedilen performansın, Avrupa ülkelerindeki enerji krizi nedeniyle kış aylarında da devam etmesinin cari dengeyi desteklemesini bekliyoruz.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Temmuz 2022	Ocak - Temmuz 2021	Ocak - Temmuz 2022	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-4.010	-13.677	-36.672	168,1	-36.585
Dış Ticaret Dengesi	-9.308	-16.565	-50.367	204,1	-63.089
Hizmetler Dengesi	5.778	9.534	20.163	111,5	37.301
Seyahat (net)	4.090	6.599	14.400	118,2	26.978
Birincil Gelir Dengesi	-559	-7.431	-5.984	-19,5	-10.585
İkincil Gelir Dengesi	79	785	-484	-	-212
Sermaye Hesabı	-17	-38	-31	-18,4	-57
Finans Hesabı	1.446	-3.507	-12.356	252,3	-15.368
Doğrudan Yatırımlar (net)	-252	-3.880	-3.197	-17,6	-6.710
Portföy Yatırımları (net)	631	-3.886	12.066	-	15.156
Net Varlık Edinimi	207	-365	4.421	-	7.046
Net Yükümlülük Oluşumu	-424	3.521	-7.645	-	-8.110
Hisse Senetleri	-222	-1.901	-3.580	88,3	-3.113
Borç Senetleri	-202	5.422	-4.065	-	-4.997
Diğer Yatırımlar (net)	-3.356	-9.705	-13.300	37,0	-25.255
Efektif ve Mevduatlar	-1.284	-7.683	-11.326	47,4	-13.087
Net Varlık Edinimi	867	3.604	4.857	34,8	6.476
Net Yükümlülük Oluşumu	2.151	11.287	16.183	43,4	19.563
Merkez Bankası	457	4.699	4.434	-5,6	4.483
Bankalar	1.694	6.588	11.749	78,3	15.080
Yurt Dışı Bankalar	698	5.059	8.443	66,9	12.690
Yabancı Para	411	3.922	5.131	30,8	9.026
Türk Lirası	287	1.137	3.312	191,3	3.664
Yurt Dışı Kişiler	996	1.529	3.306	116,2	2.390
Krediler	-2.432	-471	-2.604	452,9	-2.709
Net Varlık Edinimi	295	1.884	958	-49,2	1.335
Net Yükümlülük Oluşumu	2.727	2.355	3.562	51,3	4.044
Bankacılık Sektörü	-801	-906	-2.710	199,1	-5.336
Bankacılık Dışı Sektörler	3.525	3.288	5.942	80,7	9.260
Ticari Krediler	367	-1.539	660	-	-3.095
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-7	-12	-30	150,0	-26
Rezerv Varlıklar (net)	4.423	13.964	-7.925	-	1.441
Net Hata ve Noksan	5.473	10.208	24.347	138,5	21.274

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

İlker Şahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Birim Müdürü
erhan.gul@isbank.com.tr

Ahmet Berat Ocak
Uzman Yardımcısı
berat.ocak@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.